

FINANSMINISTERIET

Investeringer, velfærd og ansvarlighed Finanslovforslaget 2010

August 2009

FINANSMINISTERIET

Investeringer, velfærd og ansvarlighed Finanslovforslaget for 2010

August 2009

Investeringer, velfærd og ansvarlighed
Finanslovsforslaget for 2010
August 2009

I tabeller kan afrunding medføre,
at tallene ikke summer til totalen.

Publikationen kan bestilles eller afhentes hos:
Schultz Distribution
Herstedvang 10,
2620 Albertslund
Telefon 43 22 73 00
Fax: 43 63 19 69
E-mail: Schultz@schultz-grafisk.dk
Hjemmeside: www.schultzboghandel.dk

Henvendelse om publikationen
kan i øvrigt ske til:
Finansministeriet
Udgiftspolitisk center
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
Telefon 33 92 33 33

Omslag: BGRAPHIC
Foto: Scanpix
Tryk: Schultz Grafisk
Oplag: 2.000
Pris: 50 kr. inkl. moms
ISBN: 978-87-7856-923-3

Elektronisk publikation:
Produktion: Schultz
ISBN: 978-87-7856-924-0

Publikationen kan hentes på
Finansministeriets hjemmeside:
www.fm.dk

Trykt af Schultz Grafisk, som har licens til brug af svanemærket,
er ISO 14001 miljøcertificeret og ISO 9002 kvalitetscertificeret.

Finansministerens forord

Den danske økonomi er i lighed med verdensøkonomien ramt af et historisk kraftigt tilbageslag i kølvandet af den globale finanskriser. På det seneste har der dog været tegn på en vis stabilisering af økonomierne.

Danmark var et af de første lande, der reagerede på finanskrisen og den økonomiske afmatning. Regeringen har løbende indrettet den økonomiske politik efter de udfordringer, der har vist sig, blandt andet med bank- og kreditpakkerne, *Aftale om grøn transportpolitik* og *Forårspakke 2.0*, herunder lavere skatter og som led i skattereformen muligheden for at hæve SP-midlerne. Og finanslovsforslaget for 2010 omfatter større initiativer for 16¾ mia. kr., herunder knap 6 mia. kr. fra kvalitetsfonden.

Regeringen planlægger således et yderligere markant løft i de offentlige investeringer, der medvirker til at understøtte den økonomiske aktivitet og beskæftigelsen. De offentlige investeringer ventes at stige med 15 pct. om året i 2009 og 2010. Ikke siden 1960'erne er de offentlige investeringer vokset med to cifrede vækstrater to år i træk.

Samtidig fastholder og udbygger regeringen den offentlige service og velfærd. Der er tilført i alt 61½ mia. kr. siden 2001. Aftalen i juni med Danske Regioner sikrer et markant løft til sundhedsområdet, og aftalen med KL indebærer en styrkelse af den kommunale service på de borgernære områder. Finanslovsforslaget for 2010 afspejler fortsat øgede investeringer i forskning og uddannelse, og der er desuden afsat betydelige midler til blandt andet bedre miljø og klima samt til svage og udsatte grupper.

Det økonomiske tilbageslag og de finanspolitiske lempelser har medført et skifte i de offentlige finanser. Vi skønner et underskud på omkring 85 mia. kr. i 2010. Det betyder, at nye udgifter fører til øget låntagning. Derfor er det nødvendigt at udvise ansvarlighed. Med finanslovsforslaget for 2010 fastholder regeringen en ansvarlig linje i den økonomiske politik. Selv når udfordringerne på den kortere bane er mærkbare, er det centralt at bevare fokus på de langsigtede udfordringer for den offentlige økonomi.

Regeringen inviterer Folketingets partier til forhandlinger om finansloven for 2010.

Claus Hjort Frederiksen
Finansminister

Større initiativer i 2010	
	2010
Mio. kr.	
Massive offentlige investeringer	
Investeringer i folkeskoler, daginstitutioner, idrætsfaciliteter til børn samt ældreområdet	4.000
Investeringer i fremtidens sygehuse	1.500
Investeringer i grøn transport	2.775
Teknologisk løft af universiteternes laboratorier (globaliseringspulje)	1.000
Mere tid til pleje og omsorg – investeringer i arbejdskraftbesparende teknologi	365
Fortsatte serviceforbedringer på de borgernære områder	
Flere midler til større aktivitet på sundhedsområdet	1.779
Mere og bedre service i kommunerne	500
Et sundt måltid mad i daginstitutionerne	400
Styrket miljø-, natur- og klimainsats	
En grøn vækstvision for natur, miljø, klima og landbrug	550
Større klimapulje	100
Investeringer i uddannelse og forskning	
Globaliseringspulje (ekskl. teknologisk løft af laboratorier):	1.184
- <i>Forskning og udvikling</i>	317
- <i>Alle unge skal have en ungdomsuddannelse</i>	526
- <i>Flere skal have en videregående uddannelse</i>	124
- <i>Innovation og iværksætteri</i>	109
- <i>Voksen- og efteruddannelse</i>	8
- <i>Forhøjelse af uddannelsestaxameter</i>	100
Flere praktikpladser og en udvidelse af skolepraktikken	201
Forbedringer for svage og udsatte grupper	
Svage og udsatte grupper (satspuljen)	936
Forebyggelse og forhindring af fysisk og psykisk nedslidning	410
Et stærkt globalt engagement	
Nyt forsvarsforlig	700
Øget sikkerhed og sikring af danske repræsentationer i udlandet	100
Andre initiativer	
Nedrivning af faldefærdige bygninger i udkantsområder mv.	150
Forsøg i det almene boligbyggeri	10
Bevaring af kulturhistoriske bygninger	4
I alt	16.664

1. Hovedlinjer

Med finanslovsforslaget for 2010 fremlægger regeringen en række offensive initiativer, der er sammensat og afstemt efter tre overordnede hensyn.

For det første, at regeringen vil understøtte den økonomiske aktivitet og beskæftigelsen i lyset af det internationale tilbageslag og finanskrisen. Regeringen har derfor igangsat et markant løft i de offentlige investeringer, som sigter bredt med investeringer i folkeskoler, daginstitutioner, idrætsfaciliteter målrettet børn og unge, på ældreområdet, i sygehuse, veje og kollektiv transport samt forskning. Det supplerer den række af initiativer, som regeringen allerede har taget blandt andet i form af bank- og kreditpakkerne, skattereformen og muligheden for førtidig udbetaling af SP-midlerne.

For det andet, at regeringen ønsker at fastholde og udbygge den offentlige service og velfærd. Finanslovsforslaget for 2010, herunder aftalerne om kommunernes og regionernes økonomi, sikrer et reelt løft af serviceudgifterne på 5 mia. kr. i 2010. Væksten i udgifterne betyder blandt andet, at sygehusene kan øge aktiviteten mærkbart med flere behandlinger og brug af ny medicin samtidig med, at den kommunale service styrkes.

Med finanslovsforslaget for 2010 prioriterer regeringen betydelige midler til blandt andet en styrket miljø-, natur- og klimaindsats, forskning og uddannelse, flere praktikpladser, svage og udsatte grupper, forebyggelse af fysisk og psykisk nedslidning, et sundt måltid mad til børnene i daginstitutionerne samt Forsvaret. Det sker blandt andet gennem fordeling af midler fra kvalitetspuljen og globaliseringspuljen.

For det tredje, at regeringen med finanslovsforslaget for 2010 fastholder en ansvarlig linje i den økonomiske politik. Med finanslovsforslaget for 2010 er væksten i det offentlige forbrug planlagt til 1 pct. som forudsat. Det er centralt at bevare fokus på de langsigtede udfordringer for den offentlige økonomi, så der også fremover er plads til at udbygge den borgernære service, uden at skatterne senere skal sættes op.

Samlet indeholder finanslovsforslaget for 2010 større initiativer for 16.664 mia. kr. i 2010, der præsenteres nedenfor.

Massive offentlige investeringer

- **4 mia. kr. til investeringer på de borgernære serviceområder i 2010.** Der udmøntes i alt 4 mia. kr. fra kvalitetsfonden i 2010, så de kommunale investeringer i folkeskoler, daginstitutioner, idrætsfaciliteter målrettet til børn og unge samt ældreområdet øges fra ca. 5 mia. kr. i de senere år til mindst 9 mia. kr. i 2010.
- **1½ mia. kr. i 2010 til medfinansiering af investeringer i en moderne sygehusstruktur.** Regeringen har igangsat massive investeringer som led i moderniseringsarbejdet.

seringen af den danske sygehusstruktur. I 2009-2018 afsættes i alt 25 mia. kr. fra kvalitetsfonden til investeringer i moderne sygehuse.

- **2,8 mia. kr. ekstra til trafikinvesteringer i 2010.** Med aftalen om en grøn transportpolitik øges trafikinvesteringerne med 2,8 mia. kr. i 2010 i forhold til det budgetterede for 2010 på finansloven for 2009. Midlerne afsættes til en række projekter, herunder udskiftning af signalsystemet på jernbanenettet og anlæg af en motorvej ved Silkeborg.
- **1 mia. kr. i 2010 til teknologisk løft af universiteternes laboratorier.** Regeringen vil afsætte i alt 3 mia. kr. i 2010-2012 til et teknologisk løft af universiteternes laboratorier, heraf 1 mia. kr. i 2010. Hertil kommer, at der som følge af almindeligt slid iværksættes renovering af laboratorierne for i alt 3 mia. kr. over de kommende år, som finansieres inden for den statslige huslejeordning. Dermed investeres der samlet set 6 mia. kr. over de næste 6-7 år.
- **365 mio. kr. i 2010 til investeringer i arbejdskraftbesparende teknologi.** Investeringer i ny teknologi og en smartere organisering af arbejdet skal bidrage til, at ressourcekrævende opgaver bliver overflødige eller lettere at løse, så medarbejderne aflastes og frigøres til fx mere pleje og omsorg. Investeringerne og projekterne er med til at understøtte beskæftigelsen på kortere sigt.
- **4.000-5.000 nye almene boliger.** Det er forventningen, at boligaftalen fra foråret vil medvirke til, at der i de kommende år gives tilsagn til 4.000-5.000 nye almene boliger årligt. Samtidig er det sikret, at den almene sektors målgruppe fortsat har råd til at bo i det almene byggeri.

Fortsatte serviceforbedringer på de borgernære serviceområder

- **1,8 mia. kr. til sundhedsområdet.** Med aftalen om regionernes økonomi for 2010 tilføres sundhedsområdet knap 1,8 mia. kr., heraf godt 1,2 mia. kr. til sygehuse og knap 0,6 mia. kr. til sygesikringsområdet. Aftalen medfører blandt andet flere behandlinger, øget aktivitet hos læger og speciallæger og flere offentlige midler til receptpligtig medicin. Desuden tilføres sygehuse yderligere 0,3 mia. kr. allerede i 2009 for at understøtte genindførelsen af det udvidede frie sygehusvalg pr. 1. juli 2009.
- **0,5 mia. kr. mere til bedre service i kommunerne.** Med aftalen om kommunernes økonomi i 2010 får kommunerne et løft på 0,5 mia. kr. i 2010 til bedre service til borgerne. Kommunerne kan desuden frigøre ressourcer ved effektiviseringer og lignende svarende til 1 mia. kr. ekstra i 2010, der kan omprioriteres og målrettes til bedre service.
- **400 mio. kr. til sund mad i daginstitutioner.** Som led i kvalitetsreformen tilføres kommunerne via kvalitetspuljen midler til indførelse af et sundt frokostmåltid i daginstitutionerne. Der er afsat en pulje på op til 400 mio. kr. til kommuner, der indfører sund mad til børnene i 2010, mens kommunernes bloktilskud er forøget med 400 mio. kr. i 2011, hvor ordningen vil være fuld gennemført.

Styrket miljø-, natur- og klimaindsats

- **550 mio. kr. til investeringer i Grøn Vækst i 2010.** Med aftalen om Grøn Vækst iværksættes en samlet og ambitiøs indsats for miljø- og naturpolitikken og en klar vækststrategi for landbrugs- og fødevarerhvervene. Investeringerne i Grøn Vækst sikrer blandt andet et bedre vandmiljø, en reduktion af pesticiders skadevirkninger, færre drivhusgasudledninger og bedre vækstvilkår for landbruget og den økologisk landbrugsproduktion. I alt afsættes der 13,5 mia. kr. til investeringer i Grøn Vækst i perioden 2010-2015.
- **100 mio. kr. ekstra til klimatilpasning i udviklingslandene.** Med finanslovsforslaget for 2010 afsættes 300 mio. kr. i 2010 til klimapuljen, som skal bistå ikke mindst verdens fattigste lande med at begrænse og tilpasse sig menneskeskabte klimaforandringer. Det er 100 mio. kr. mere end i 2009.

Investeringer i uddannelse og forskning

- **1,1 mia. kr. mere til investeringer i uddannelse, forskning, innovation og iværksætteri.** Som led i aftalen om globaliseringspuljen foreslår regeringen, at der i alt afsættes 8,7 mia. kr. i 2010 til uddannelse, forskning, innovation og iværksætteri. Det er 2,2 mia. kr. mere end i 2009, hvilket inkluderer 1 mia. kr. til investeringer i et teknologisk løft af universiteternes laboratorier, jf. ovenfor, og 100 mio. kr. til forhøjelse af uddannelsesstaxametrene.
- **100 mio. kr. ekstra til uddannelsesstaxametre.** Regeringen foreslår at forhøje uddannelsesstaxametrene på humaniora og samfundsvidenskab med 100 mio. kr. årligt fra og med 2010.
- **201 mio. kr. til flere praktikpladser.** For at sikre praktikpladser til unge på erhvervsuddannelserne i den nuværende konjunktursituation styrkes virksomhedernes tilskyndelse til at oprette praktikpladser. Desuden udvides skolepraktikken.

Forbedringer for svage og udsatte grupper

- **936 mio. kr. til svage og udsatte grupper.** Regeringens forslag til fordeling af midlerne i satspuljen for 2010 vil blandt andet indeholde en styrket indsats for udsatte børn og unge og bedre forhold for udsatte grupper og handicappede.
- **410 mio. kr. til forebyggelse og forhindring af fysisk og psykisk nedslidning.** Regeringen lægger op til, at en betydelig del af midlerne fra Forebyggelsesfonden afsættes til en styrket indsats over for nedslidning af blandt andet social- og sundhedsassistenter. Der afsættes desuden midler til sundhedsfremmende aktiviteter på arbejdspladsen.

Et stærkt globalt engagement

- **Markant udviklingsbistand i international målestok.** På finanslovsforslaget for 2010 er der i alt afsat 15.221 mio. kr. til udviklingsbistanden. Det har været regeringens målsætning, at udviklingsbistanden skal udgøre ca. 0,83 pct. af BNI i 2010, opgjort ved BNI-skønnet i maj måned. Til trods for den økonomiske krise fastholdes den danske udviklingsbistand således på finanslovsforslaget for 2010

målt i kroner og øre i forhold til 2009. Endvidere stiger udviklingsbistanden på finanslovsforslaget for 2010 målt i procent af BNI i forhold til de 0,82 pct. af BNI, der var grundlaget for finansloven for 2009.

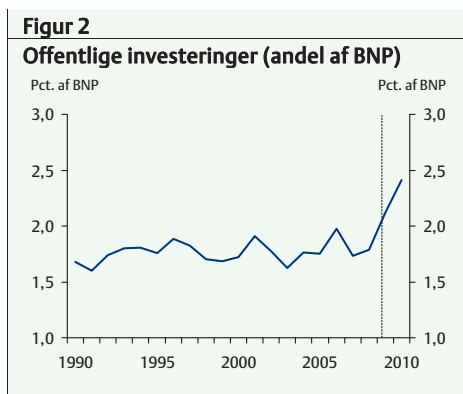
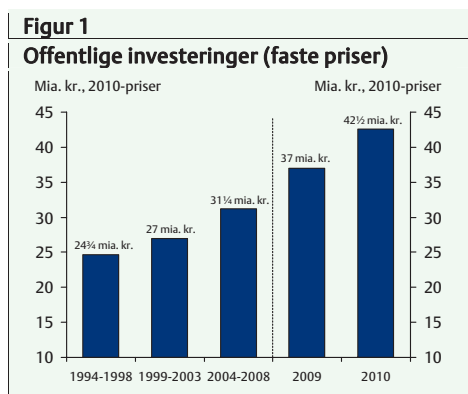
- **700 mio. kr. ekstra til Forsvaret i 2010.** Den nye flerårsaftale om Forsvarets økonomi indebærer et årligt løft på 700 mio. kr. i 2010-2014 i forhold til niveauet i forsvarsforliget 2005-2009. De ekstra ressourcer sikrer blandt andet, at soldaterne får bedre mulighed for at blive uddannet og trænet med materiel, der svarer til det, der anvendes i internationale operationer.
- **100 mio. kr. ekstra til sikring af danske repræsentationer i udlandet.** Der tilføres 94 mio. kr. i 2010 til en opgradering af sikkerheden på de danske repræsentationer i udlandet i lyset af den skærpede sikkerhedsmæssige situation. Desuden afsættes 5,6 mio. kr. til at styrke Politiets Efterretningstjenestes rådgivning.

Andre initiativer

- **Forårspakke 2.0 – skattereform.** Med *Forårspakke 2.0* omlægges skatteprovenu for omkring 30 mia. kr. årligt. Reformen indebærer blandt andet, at mellemkatten afskaffes, bundskatten nedsættes og topskattegrænsen forhøjes.
- **Erhvervspakke for små og mellemstore virksomheder.** Regeringen vil snarest indlede politiske drøftelser om en erhvervspakke, som skal forbedre finansieringsmulighederne for små og mellemstore virksomheder på områder, hvor der vurderes at være et særligt behov.
- **150 mio. kr. til nedrivning af faldefærdige bygninger mv.** Med kommuneaftalen er der etableret en pulje på 150 mio. kr. til medfinansiering af kommunernes opkøb af private ejendomme mv. med henblik på nedrivning og renovering for at styrke bosætning i landområderne.
- **10 mio. kr. til forsøg i det almene boligbyggeri.** Som en del af boligaftalen, der forventes at sætte gang i byggeriet af 4.000-5.000 nye almene boliger årligt, er der også afsat 10 mio. kr. årligt i 2010-2013 til en forsøgspulje fx til iværksættelse af forsøg med særligt lavenergibyggeri.
- **4 mio. kr. til fredede bygninger i 2010.** Der afsættes i alt 16,5 mio. kr. i 2010-2014 til at foretage en systematisk beskrivelse af alle fredede bygninger i Danmark. Beskrivelsen skal sikre fastholdelsen af bærende fredningsværdier, styrke den enkelte ejers retsstilling og styrke vedligeholdelsesindsatsen. Desuden er der afsat i alt 3 mio. kr. til at etablere en klageadgang vedrørende bygningsmæssige ændringer.
- **Måltretning af danskuddannelserne for voksne udlændinge.** Udenlandske arbejdstagere udgør en stadig større del af målgruppen for danskuddannelserne. Det stiller nye krav til undervisningens indhold og organisation. Regeringen foreslår derfor at gøre danskuddannelserne for voksne udlændinge mere fleksible og erhvervsrettede.
- **Nyt fængsel i Grønland.** Regeringen lægger op til, at der afsættes i alt knap 350 mio. kr. til at opføre et nyt, lukket fængsel med 76 pladser i Grønland. Fængslet forventes at stå færdig ultimo 2014.

2. Massive offentlige investeringer

Regeringen planlægger et markant løft af de offentlige investeringer. Med finanslovsforslaget for 2010 ventes de offentlige investeringer at udgøre 42½ mia. kr. i 2010 svarende til en stigning på godt 15 pct. i forhold til 2009. De offentlige investeringer i 2010 ventes dermed at ligge væsentligt over niveauet de seneste 15-20 år..

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Igangsættelsen af en række offentlige investeringer sker som led i regeringens strategi for at inddæmme virkningerne af den økonomiske krise. Investeringsløftet indebærer således et betydeligt bidrag til væksten i dansk økonomi. Det er med til at holde hånden under beskæftigelsen i den nuværende situation, hvor nedgangen i den internationale handel og økonomi presser ledigheden op i stort set alle lande og også i Danmark.

Det markante løft af de offentlige investeringer supplerer de øvrige tiltag, der allerede er gennemført, og som vil virke med stigende styrke gennem 2009 og 2010. Det gælder blandt andet reduktionen af skatten på arbejdsindkomst og frigivelse af SP-midlerne, som styrker familiernes økonomi og understøtter vækst og beskæftigelse, og puljen til privat renovering og bygningsarbejde.

Det er regeringens mål, at investeringsløftet sigter bredt. Investeringerne skal være med til at øge kvaliteten af de offentlige kerneydelser inden for dagpasning, undervisning og på ældre- og sundhedsområderne. Infrastrukturen skal styrkes gennem en markant forøgelse af trafikinvesteringerne. Desuden lægges der med finanslovsforslaget op til at igangsætte en omfattende modernisering og teknologisk opgradering af universiteternes laboratorier, så der sikres et solidt fundament for fremtidens forskning.

Boks 1

Oversigt over centrale stabiliseringspolitiske initiativer i kølvandet på finanskrisen

I kølvandet på finanskrisen er der gennemført en lang række initiativer, som bidrager til at stabilisere den økonomiske udvikling og understøtte beskæftigelsen i Danmark. Samlet set skønnes det, at den ekspansive finanspolitik og udbetalinger af SP-midler i 2009 og 2010 i alt bidrager til at øge niveauet for BNP med godt 2 pct. i 2010, og at beskæftigelsen i 2010 kan være i størrelsesordenen 40.000-45.000 personer højere end ved neutral finanspolitik. Blandt de centrale initiativer er:

- **Bankpakke.** Aftale indgået i oktober 2008 om statsgaranti for simple kreditorer i banker (indskud og lån til andre banker mv.) og oprettelse af et afviklingsselskab, Finansiell Stabilitet A/S, der tager hånd om nødlidende banker, så indskydere og øvrige simple kreditorer ikke risikerer at lide tab.
- **Finansloven for 2009.** Vedtaget i december 2008. Indebærer en lempelig økonomisk politik, blandt andet i kraft af øgede midler til sundhedsområdet, de borgernære serviceområder i kommunerne, forskning, uddannelse og kvalitetsreformen for den offentlige sektor. Hertil kommer lavere indkomstskatter primært afledt af aftalen om *Lavere skat på arbejde* fra 2007.
- **Kreditpakke.** Aftale indgået i januar 2009, hvor staten tilbyder penge- og realkreditinstitutter statslige kapitalindskud med det formål at skabe luft i udlånspolitikken til at modvirke en kreditklemme. De statslige indskud er grundlæggende lån, der skal forrentes og tilbagebetales.
- **Grøn transportpolitik.** Aftale indgået i januar 2009, der blandt andet indebærer igangsætning og fremrykning af investeringer og andre tiltag på trafikområdet for 5 mia. kr. i 2009 og 2010 sammenholdt med budgetteringen på finansloven for 2009.
- **Forbedret likviditet i virksomhederne.** I februar i år blev virksomhedernes kredittider for moms, A-skat og arbejdsmarkedsbidrag forlænget. I alt blev betalinger for ca. 65 mia. kr. udskudt. I maj er det besluttet at forlænge kredittiderne resten af året, idet der indføres en lempelig overgang til de normale kredittider.
- **Forårspakke 2.0 (skattereform).** Aftale om skattereform indgået i marts 2009. Reformen sænker skatten på arbejde, øger arbejdsudbuddet mv. og styrker finansieringsgrundlaget for de offentlige udgifter på sigt. Reformen indføres fra 2010, så lempelserne af skatten træder i kraft i starten, mens finansieringen indføres mere gradvist. Reformen indebærer isoleret set en lempelse på ca. 13¾ mia. kr. i 2010 og 11½ mia. kr. i 2011 – og bidrager dermed til at understøtte vækst og beskæftigelse på kort sigt.
- **Udbetaling af SP-opsparing.** Der er givet mulighed for, at den Særlige Pensionsopsparing kan hæves i perioden fra 1. juni til 31. december 2009.
- **Kommunale anlægsinvesteringer i 2009.** Aftale der giver kommunerne mulighed for at igangsætte investeringer for mindst 2 mia. kr. ud over det budgetterede anlægsniveau på ca. 15½ mia. kr. i 2009. Kommunerne er dermed ikke længere bundet af den aftalte anlægsramme for 2009. Forøgelsen er målrettet de borgernære serviceområder.
- **Renoveringspulje.** Aftale der etablerer en pulje på 1,5 mia. kr., hvorfra der i 2009 kan ydes tilskud til renovering og bygningsarbejde i helårsbeboelse – herunder til energibesparende foranstaltninger. Puljen sigter på at styrke beskæftigelsen i bygge- og anlægssektoren.
- **Alment boligbyggeri.** Med aftalen indgået i marts i år er det forventningen, at der i de kommende år gives tilsagn til 4.000-5.000 nye almene boliger årligt.
- **Økonomaftaler med kommuner og regioner for 2010.** Aftaler indgået i juni, der blandt andet betyder, at regeringen og KL er enige om et mærkbart løft af investeringerne i dagtilbud, folkeskoler, på ældreområdet og øvrige kommunale opgaveområder, herunder veje. Der er sikret fuld finansiering til et anlægsniveau på 20 mia. kr., og der er ikke aftalt et loft for investeringerne i 2010.
- **Erhvervspakke.** Med fokus på små- og mellemstore virksomheders finansieringssituation har regeringen foreslået en erhvervspakke på 5 mia. kr.
- **Forslag til finanslov for 2010.** Regeringens udspil til finanslov for 2010 indebærer i lighed med finansloven for 2009 en mærkbar lempelse af finanspolitikken, som især afspejler voksende udgifter i kommuner og regioner samt lavere skat i medfør af skattereformens indførelse. Med afsæt i finanslovsforslaget skønnes finanspolitikken for 2010 isoleret set at øge den økonomiske aktivitet med 0,7 pct. af BNP.

Løft af investeringer på de borgernære serviceområder

Regeringen og KL har med aftalen om kommunernes økonomi for 2010 skabt rum til et markant investeringsløft. Aftalen indebærer et kommunalt anlægsniveau på mindst 20 mia. kr. i 2010. Det er historisk højt og betydeligt mere end det investeringsniveau på 15 mia. kr. i 2009, der blev aftalt sidste år i juni. Der er desuden ikke aftalt et løft over de kommunale anlægsinvesteringer i 2010. Forøgelsen af investeringerne vil bidrage til at understøtte beskæftigelsen i byggesektoren i hele landet.

Regeringen har afsat 22 mia. kr. fra kvalitetsfonden til medfinansiering af et løft af de fysiske rammer på dagtilbudsområdet, i folkeskolen og i idrætsfaciliteter målrettet børn og unge, samt på ældreområdet i perioden 2009-2018.

Der udmøntes i alt 4 mia. kr. fra kvalitetsfonden i 2010. Gennem udmøntningen skal kommunerne øge investeringerne på de borgernære serviceområder fra niveauet de senere år på ca. 5 mia. kr. til mindst 9 mia. kr. i 2010. Det giver en betydelige styrkelse af standarden for de fysiske rammer til glæde for brugerne af den kommunale service.

	2009	2010	2011	2012	2013	2009-2018 (2009-priser)
Mia. kr.						
Investeringer på serviceområder	1,0	4,0	2,0	2,0	-	22,0

Det er derudover aftalt, at kommunerne i de kommende år skal opprioritere og styrke vedligeholdelsen af kloaknettet for at sikre, at det er dimensioneret til de forventede fremtidige klimaændringer.

Investeringer i moderne sygehuse

Regeringen har afsat 25 mia. kr. fra kvalitetsfonden til investeringer i en ny og moderne sygehusstruktur i 2009-2018. Med økonomiaftalen for 2010 mellem regeringen og Danske Regioner er der enighed om, at der inklusive regional egenfinansiering er skabt grundlag for, at der samlet kan igangsættes investeringer for 40 mia. kr. frem mod 2018.

Investeringerne sker som led i den ændring og modernisering af den danske sygehusstruktur, der gennemføres de kommende år, med en samling af den specialiserede behandling på færre enheder, med moderne fysiske rammer inklusive apparatur og med en parallel styrkelse af den præhospitale og nære indsats.

Det centrale sigtepunkt er, at der i alle egne af landet skabes tryghed for, at befolkningen hurtigt kan komme i relevant behandling. Den præhospitale indsats skal omfatte hurtig og effektiv transportmulighed og tidlig livreddende indsats.

Tabel 2	
Midler i kvalitetsfonden til en ny og moderne sygehusstruktur i 2009-2018	
	Ramme
Mio. kr., 2009-priser	
Udmeldt januar 2009 (fase 1)	15.000
Afsat til styrket præhospital indsats (finanslovsaftalen for 2009)	250
Resterende midler til udmøntning efter ekspertpanelindstilling november 2010 (fase 2)	9.750
I alt	25.000
- budgetteret til afløb i 2010 (2010-priser)	1.500

Investeringer i grøn transport

Regeringen ønsker et samfund, hvor økonomisk vækst og høj mobilitet forenes med markante reduktioner i transportsektorens CO₂-udledning og et bedre miljø. Regeringen har i januar 2009 indgået *Aftale om en grøn transportpolitik* med Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Liberal Alliance. Med aftalen er der etableret en Infrastrukturfond på 94 mia. kr., som kan anvendes til trafikinvesteringer frem til og med 2020. Der er med aftalen givet et meget betydeligt løft til jernbanen. Målet er, at størstedelen af den fremtidige vækst i trafikken kan varetages af den kollektive trafik.

Aftalen forøger isoleret set trafikinvesteringerne mv. med knap 2,8 mia. kr. i 2010 i forhold til det budgetterede for 2010 på finansloven for 2009. Midlerne anvendes blandt andet til udskiftning af signaler på banen, en række puljer til en målrettet indsats for at forbedre miljøet, sikkerheden og mobiliteten i transportsystemet, igangsættelse af en række vejprojekter vedrørende bedre adgang til havne samt en række fordyrede vejprojekter.

Tabel 3	
Virkning i 2010 af aftale om en grøn transportpolitik af 29. januar 2009	
	2010
Mia. kr., 2010-priser	
Fordyrede vejprojekter	0,5
Signalprojektet	0,3
Anlæg af motorvej ved Silkeborg (Funder-Låsby)	0,4
CO ₂ -reduktionstiltag	0,1
Vejprojekter vedrørende bedre adgang til havne	0,2
Puljemidler ¹⁾	1,3
I alt	2,8

1) Puljebestillingen i 2010 aftales endeligt i forbindelse med efterårets forhandlinger mellem partierne bag aftalen om en grøn transportpolitik.

Med aftalen om en grøn transportpolitik og tidligere transportaftaler øges de samlede trafikinvesteringer i 2010 med godt 3,5 mia. kr. (2010-priser) på finanslovsforslaget for 2010 sammenlignet med regnskabet for 2008.

Regeringen vil endvidere i efteråret 2009 invitere aftalepartierne til forhandlinger om stillingtagen til en eventuel gennemførelse af konkrete bane- og vejanlægsprojekter, herunder udbygning af jernbanekapaciteten København-Ringsted, udbygning af motorvejen ved Vejle fjordbroen, Køge Bugt motorvejen m.fl.

Investeringer i moderne laboratorier på universiteterne

Regeringen foreslår at modernisere universiteternes laboratorier for i alt 6 mia. kr. over de kommende 6-7 år. Moderniseringen vil understøtte beskæftigelsen samtidig med, at universiteternes laboratorier opgraderes til et højt og tidssvarende niveau, så de kan måle sig med de bedste i verden.

Af globaliseringsmidlerne foreslås afsat 3 mia. kr. til et teknologisk løft af laboratorierne til nye sikkerhedskrav og forskningsmetoder/-opgaver. Regeringen vil søge tilslutning hertil hos partierne bag aftalerne om globaliseringspuljen.

	2010	2011	2012
Mio. kr., 2010-priser			
Teknologisk løft af laboratorier	1.000	1.000	1.000

Desuden iværksættes renovering af laboratorierne som følge af almindeligt slid for i alt 3 mia. kr. over de kommende år, som finansieres inden for den statslige huslejeordning.

Arbejdskraftbesparende teknologi og nye arbejds- og organisationsformer

Regeringen har sammen med Dansk Folkeparti og Liberal Alliance afsat i alt 3 mia. kr. i 2009-2015 fra kvalitetsfonden til investeringer i ny arbejdskraftbesparende teknologi og nye arbejds- og organisationsformer. Investeringer i ny teknologi og en smartere organisering af arbejdet skal bidrage til, at ressourcekrævende opgaver bliver overflødige eller lettere at løse. Eksempelvis kan medarbejderne få bedre redskaber og borgerne mere avancerede hjælpemidler, så de bliver mere selvhjulpne.

Med finanslovsaftalen for 2009 blev de første midler afsat til blandt andet projekter vedrørende teletolkning pr. videokonference i sundhedsvæsenet, afprøvning af teknologier til løft og vending i ældreplejen samt digitalisering af byggesagsbehandlingen. Der blev desuden afsat 80 mio. kr. i 2009 til implementering af et fælles medicinkort, som indebærer, at oplysninger om patienternes medicin automatisk overføres og gemmes i en fælles national database, som alle relevante personer i sundhedsvæsenet vil have adgang til.

På finanslovsforslaget for 2010 er der afsat 365 mio. kr. i 2010 til investeringer i arbejdskraftbesparende teknologi og nye arbejds- og organisationsformer.

Tabel 5				
Fonden til investeringer i arbejdskraftbesparende teknologi				
	2010	2011	2012	2013
Mio. kr., 2010-priser				
Midler på finanslovsforslaget for 2010	365	388	501	508

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance har i juni aftalt at udmønte knap 40 mio. kr. af midlerne i 2010 til blandt andet telemedicin, videokonferencer, patientkufferter og teknisk hjælpeudstyr til ældre, der falder og ikke kan rejse sig igen. Den konkrete anvendelse af de resterende midler drøftes i forhandlingerne om finansloven for 2010.

4.000-5.000 nye almene boliger

Regeringen indgik den 26. marts 2009 en aftale med Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om den almene boligsektors styring og finansiering. Hovedformålet er at få etableret flere almene boliger samt at sikre, at den almene sektors målgrupper fortsat har råd til at bo i det almene byggeri.

Med aftalen gennemføres en mærkbar nedsættelse af startlejen i det almene nybyggeri på 11-12 pct. – svarende til en reduktion af huslejen på ca. 1.000 kr. for en typisk nybygget familiebolig. For at understøtte opførelsen af nye almene boliger er den kommunale medfinansieringsandel – den såkaldte grundkapital – i sidste halvdel af 2009 og i hele 2010 halveret fra 14 til 7 pct. Samtidig er de gældende beløbsgrænser for, hvad en nybygget almen bolig må koste, opjusteret i dele af landet, hvor priserne er vokset betydeligt.

Med aftalen sikres det endvidere, at regeringens ambitiøse målsætninger for en reduktion af energiforbruget i nye boliger også kan gennemføres i det almene byggeri. Aftalen indebærer ligeledes indførelse af en ny styringsmodel for sektoren. Mål- og aftalestyring med vægt på dialog og samarbejde skal give boligorganisationer og kommuner større frihed til at løse de udfordringer, som det almene byggeri står over for, ligesom der generelt skal ske en forenkling og afbureaukratisering af de gældende regler. Endelig indeholder aftalen en række nye redskaber til modvirkning af tendenser til ghettoisering.

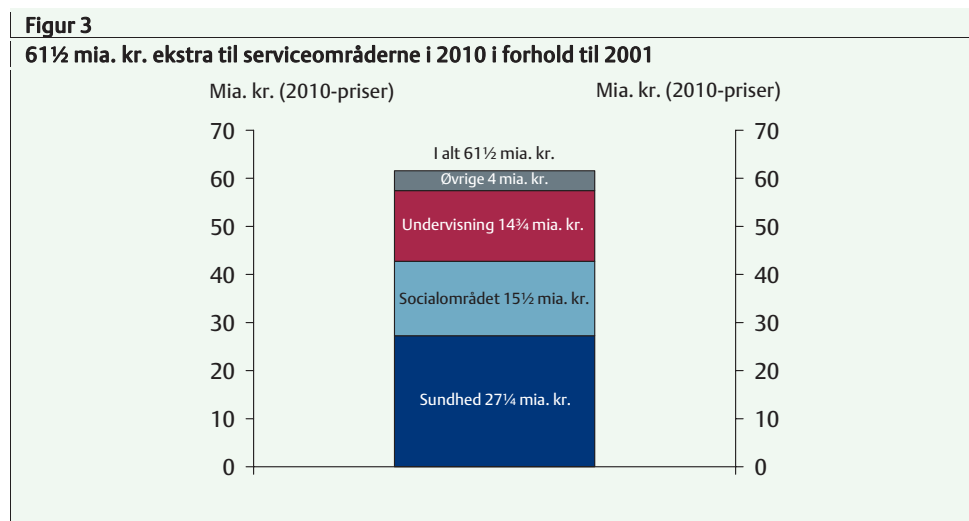
Det er forventningen, at aftalen vil medvirke til, at der i de kommende år gives tilsgodt til 4.000-5.000 nye almene boliger årligt.

3. Fortsatte serviceforbedringer på de borgernære områder

Regeringen har siden 2001 tilført betydelige midler til den borgernære service.

Med finanslovsforslaget for 2010, herunder økonomiaftalerne med kommuner og regioner for 2010, foreslår regeringen endnu et markant løft i ressourcerne til den borgernære service.

I 2010 ventes der således samlet set at blive brugt 61½ mia. kr. mere på den offentlige service end i 2001. Størstedelen anvendes på de borgernære serviceområder i kommuner og regioner, herunder sundhedsområdet og socialområdet, og til undervisning.

Flere midler til større aktivitet på sundhedsområdet

Regeringen har med aftalen om regionernes økonomi for 2010 med Danske Regioner tilført sundhedsområdet yderligere knap 1,8 mia. kr., hvoraf godt 1,2 mia. kr. går til sygehusene, mens sygesikringsområdet tilføres godt 0,5 mia. kr.

Tabel 6	
Hovedelementer i aftalen om regionernes økonomi for 2010 på sundhedsområdet	
	2010
Mio. kr., 2010-priser	
Realvækst i 2010	1.779
Heraf:	
- Aktivitet på sygehuse, sygehusmedicin og øget intensiv kapacitet	1.232
- Sygesikring	547

På sygehusområdet muliggør de nye midler sammen med en produktivitetsforbedring på 2 pct., at sygehusenes aktivitet i 2010 kan øges med 3,5 pct. i forhold til 2009 blandt andet på hjerte- og kræftområdet. Det svarer til flere behandlinger for en værdi af godt 1,9 mia. kr. i 2010.

Med aftalen styrkes aktiviteten på sygehusene med 0,3 mia. kr. allerede i 2009. Det skal understøtte genindførelsen af det udvidede frie valg pr. 1. juli 2009, der sikrer patienterne ret til udvidet frit sygehusvalg, hvis ventetiden i det offentlige overstiger én måned.

Herudover er der på sygehusområdet afsat midler i 2010 til ny sygehusmedicin og til en forbedring af kapaciteten på intensivafdelingerne.

Styrkelsen af sygesikringsområdet dækker blandt andet over rammer til en øget aktivitet hos læger og speciallæger og midler til offentligt tilskud til receptpligtig medicin.

På anlægsområdet sikrer økonomiaftalen finansieringen af samlede investeringer på 40 mia. kr. frem til 2018 i nye og moderniserede sygehuse. Der er også afsat en låneramme i 2010 på 200 mio. kr. til apparatur.

Det psykiatriske område er blevet særligt prioriteret med en øremærket ansøgningspulje på 250 mio. kr. i 2010 til udbygning og modernisering af de fysiske rammer i psykiatrien. Heraf målrettes op til 200 mio. kr. en fortsat udbygning af enestuer. De resterende midler målrettes et anlægsloft i retspsykiatrien.

Styrket forebyggelsesindsats

Det er regeringens målsætning, at midlertidigheden skal forlænges med 3 år over de næste 10 år. Forebyggelseskommissionen har i april 2009 præsenteret sine anbefalinger til en styrket forebyggelsesindsats.

Regeringen vil i efteråret 2009 fremlægge en national handlingsplan for forebyggelse med klare mål for indsatsen. Handlingsplanen for forebyggelse vil primært indeholde indsatser målrettet de fire centrale risikofaktorer: kost, rygning, alkohol og motion.

Økonomisk løft til den borgernære service i kommunerne

Regeringens aftale med KL om den kommunale økonomi for 2010 giver kommunerne mulighed for at udbygge det aktuelt høje niveau for den borgernære service.

Aftalen mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for 2010 tager afsæt i de kommunale budgetter for 2009. Med aftalen er der givet et løft på 800 mio. kr. i 2009 vedrørende det specialiserede socialområde. Løftet giver mulighed for at fastholde det høje serviceniveau.

Midlerne til de kommunale serviceområder kan øges med op til 0,9 mia. kr. i 2010. Dertil kommer, at kommunerne via omprioriteringer og bedre ressourcudnyttelse kan frigøre 1 mia. kr., der skal anvendes til bedre service til borgerne:

- *½ mia. kr. til bedre service til borgerne.* Der er aftalt et generelt løft på 0,5 mia. kr. i 2010 til service.
- *Et sundt måltid mad i daginstitutioner.* Kommunerne tilføres op mod 0,4 mia. kr. i 2010 til at indføre frokostordninger i daginstitutioner.
- *Frigørelse af ressourcer til bedre service.* I forlængelse af sidste års økonomiaftale er regeringen og KL enige om, at kommunerne kan omstille aktiviteter svarende til 1 mia. kr. i 2010. Regeringen har som aftalt fremlagt konkrete initiativer, som i alt frigør mindst ½ mia. kr. i kommunerne i 2010. Det tilvejebragte råderum skal anvendes til bedre service til borgerne.

Tabel 7	
Hovedelementer i aftalen om kommunernes økonomi for 2010	
	2010
Mio. kr., 2010-priser	
Løft til bedre service	900
Heraf:	
- Bedre service til borgerne	500
- Et sundt måltid mad i daginstitutioner ¹⁾	400
Frigørelse af ressourcer til bedre service	1.000
1) Kommuner, der indfører frokostordninger i daginstitutioner i 2010, vil få udbetalt deres forholdsmæssige andel af bloktilskudskompensationen fra tidspunktet for indførelsen. Tilskuddet kan udgøre op til 400 mio. kr. i 2010.	

Kvalitetsreform – et sundt måltid mad i daginstitutionerne

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance blev med finanslovsaftalen for 2008 enige om, at alle børn i daginstitutioner fra 1. januar 2010 skal have et sundt frokostmåltid. Aftalen indgik som led i udmøntningen af kvalitetsreformen.

Regeringen og KL er med aftalen om kommunernes økonomi for 2010 enige om at styrke kommunernes rammer for at indføre frokostordningen med følgende tiltag:

- Tidspunktet for endelig indførelse af ordningen flyttes til 1. januar 2011, mens kommuner, der ønsker det, vil kunne indføre ordningen allerede i 2010.
- Kommunerne tilføres fra 2011 et løft på 400 mio. kr. Kommuner, der indfører frokostordninger i daginstitutioner i 2010, vil få deres forholdsmæssige andel af løftet allerede fra tidspunktet for indførelsen under hensyntagen til en eventuel gradvis indførelse.

Det indgik i aftalen om kommunernes økonomi for 2009, at løftet for forældrebeta-
lingsandelen hæves fra 25 pct. til 30 pct. i forbindelse med indførelse af et frokost-
måltid i daginstitutioner. Der ydes tilskud til nedsættelse af forældrebetalingen til fri-
plads og søskenderabat.

Frigørelse af 1 mia. kr. til service i kommunerne i 2010

Regeringen har i juni 2009 aftalt med KL, at servicen til borgerne skal øges med 1 mia. kr. i 2010 ved at omprioritere i kommunerne og udnytte ressourcerne bedre. Af-
talen er et led i den flerårsaftale, som blev indgået i juni sidste år i forbindelse med
økonomiaftalen for 2009, og som i de kommende år skal frigøre ressourcer i kom-
munerne for 1 mia. kr. om året, så man i 2013 når op på i alt 5 mia. kr. mere til ser-
vice.

Det øgede råderum på 1 mia. kr. i 2010 i forhold til 2009 vil blive tilvejebragt ved, at
kommunerne omprioriterer og forbedrer ressourceudnyttelsen for mindst ½ mia. kr.,
og at staten gennemfører initiativer, der frigør ressourcer i kommunerne for mindst
½ mia. kr., så de i stedet kan anvendes til service til borgerne.

Tabel 8

Frigørelse af 1 mia. kr. til service i kommunerne i 2010

	2010
Mio. kr., 2010-priser	
Kommunernes egen indsats	500
Statslige initiativer (afbureaukratisering mv.)	500
I alt	1.000

Regeringen og KL blev i juni 2009 enige om, at regeringen i overensstemmelse med
flerårsaftalen har fremlagt konkrete statslige initiativer, som i alt frigør mindst ½ mia.
kr. i kommunerne i 2010. Der vil i efteråret blive offentliggjort en handlingsplan, der
beskriver initiativerne. I efteråret vil regeringen herudover fremlægge en plan for af-
bureaukratisering på det kommunale område som led i kvalitetsreformen.

4. Styrket miljø-, natur- og klimaindsats

Regeringen har siden 2001 gennemført en række forbedringer på miljø-, natur- og klimaområdet. Der er blandt andet gennemført initiativer, der skal forbedre vandmiljøet og truffet beslutning om etablering af flere nationalparker. Regeringen har iværksat en række tiltag, der bidrager til at nå målsætningen om et fossiluafhængigt samfund. Blandt tiltagene er energibesparende tiltag, støtte til udvikling af grønne teknologier og etablering af en havvindmøllepark ved Anholt.

En grøn vækstvision for natur, miljø, klima og landbrug

Regeringens vision er at skabe en ny grøn vækstøkonomi. Som led heri blev der i juni indgået en *Aftale om Grøn Vækst* mellem regeringen og Dansk Folkeparti. Aftalen rækker frem til 2015 og indebærer, at der iværksættes en samlet, ambitiøs og langsigtet plan for miljø- og naturpolitikken. Samtidig er der fastlagt en klar strategi for at understøtte et vækstorienteret landbrugs- og fødevarerhverv.

Aftalen indebærer, at det fremadrettet er muligt at forene et højt niveau af miljø-, klima- og naturbeskyttelse med en moderne og konkurrencedygtig landbrugs- og fødevarerproduktion.

I alt afsættes 13,5 mia. kr. til investeringer i Grøn Vækst i perioden 2010-2015 – svarende til ca. 2¼ mia. kr. i gennemsnit om året. Det er en stigning på mere end 700 mio. kr. eller ca. 50 pct. i forhold til det gennemsnitlige niveau i perioden 2006-2009. Stigningen fra 2009 til 2010 er på ca. 550 mio. kr. Merudgifterne medfinansieres med midler tilført fra EU.

Investeringerne i Grøn Vækst sikrer, at der frem mod 2015 gennemføres store forbedringer for blandt andet det danske vandmiljø, en omfattende naturindsats, en markant reduktion af pesticiders skadevirkninger samt færre drivhusgasudledninger. Samtidig skabes bedre vækstvilkår for landbrugssektoren generelt og bedre rammebetingelser for økologisk landbrugsproduktion. Derudover øges fokus på udvikling og anvendelse af ny miljø- og landbrugsteknologi samt en mere værdiskabende fødevarerindustri.

Boks 2

Initiativer i Grøn Vækst

Miljø- og Naturplan Danmark 2020

Grøn vækst indeholder en langsigtet plan for mere og bedre natur.

Planen skal sikre en endnu bedre beskyttelse af miljøet, naturen og klimaet end i dag og en natur i fremgang. Udledningen af næringsstoffer og sprøjtgifte skal nedbringes, og tilbagegangen i den biologiske mangfoldighed skal standses.

Aftalen indebærer:

- Et vandmiljø af god kvalitet
- Reduktion af pesticiders skadevirkninger
- Reduceret ammoniakbelastning
- Færre drivhusgasser
- Bedre naturbeskyttelse og biodiversitet
- Mere og bedre tilgængelig natur
- Forbedret miljø- og naturovervågning samt planlægning

Strategi for et grønt landbrugs- og fødevarerhverv i vækst

Grøn vækst indeholder en strategi for at skabe et mere vækstorienteret landbrugs- og fødevarerhverv.

Strategien skal skabe rammerne for et mere moderne landbrug, som beskytter miljø, natur og klima samtidig med, at der findes nye måder at skabe værdi på. Erhvervet skal have mere frie rammer og i højere grad producere grøn energi.

Strategien indebærer:

- Et mere selv bærende landbrugserhverv
- Mere enkel og smidig regulering
- Landbruget som leverandør af grøn energi
- Fremme af markedsbaseret økologi
- Danmark som grønt vækstlaboratorium
- Investeringer i nye grønne teknologier
- En mere værdiskabende fødevarerindustri

Grøn Vækst finansieres ved en kombination af midler fra EU og nationale midler, der blandt andet vedrører den såkaldte miljømilliard II. Med aftalen udmøntes desuden Danmarks landdistriktsprogram (LDP) for perioden 2010-2013. Aftalen om Grøn Vækst understøtter, at der vil kunne ske fuld hjemtagning af landdistriktsmidler fra EU.

Der lægges endvidere op til at drøfte en styrkelse af forsknings- og innovationsindsatsen på miljø- og fødevarerområdet.

Tabel 9

Grøn vækst – nye initiativer

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	I alt
Mio. kr., 2010-priser							
Vandmiljø	425	602	351	351	350	350	2.429
Pesticidindsats	85	84	83	80	78	75	485
Naturindsats	589	696	791	853	760	761	4.450
Forskning og innovation	194	174	174	174	174	174	1.066
Vækst i primære erhverv og fødevarerindustri, energi mv.	458	410	382	203	202	202	1.856
Økologi	352	399	432	431	363	439	2.417
Andre initiativer	135	136	137	136	136	136	819
Grøn Vækst i alt	2.239	2.501	2.350	2.229	2.062	2.139	13.520

En effektiv klimaindsats

Klimaforandringerne udgør en af de mest markante globale udfordringer. Danmark er blandt de lande, som er længst fremme, når det gælder indsatsen for at reducere udledningen af drivhusgasser og øge udbredelsen af vedvarende energi. Målsætningerne er ambitiøse:

- Frem mod 2012 skal Danmarks CO₂-udledning reduceres med 21 pct. i forhold til udledningen i 1990. Regeringen har i 2007 fremlagt konkrete tiltag, der skal sikre, at Danmarks internationale reduktionsforpligtelser indfries.
- Frem mod 2020 skal den del af Danmarks CO₂-udledning, der ligger uden for de kvoteomfattede sektorer, reduceres med 20 pct. i forhold til 2005. Reduktionen kan blive højere, hvis EU påtager sig yderligere reduktion af drivhusgasser som led i en global klimaaftale.
- Frem mod 2020 skal energiforbruget reduceres med 4 pct. sammenlignet med forbruget i 2006.
- Andelen af vedvarende energi skal udgøre 30 pct. af energiforbruget i 2020.

En række initiativer og politiske aftaler bidrager til at lægge et solidt fundament for, at Danmark kan opfylde de ambitiøse klimamål:

- *Aftale om Grøn Vækst* (juni 2009) mellem regeringen og Dansk Folkeparti vil reducere udledningen af drivhusgasser og styrke landbrugets rolle som leverandør af grøn energi.
- *Aftale om Forårspakke 2.0* (marts 2009) mellem regeringen og Dansk Folkeparti, der sænker skatten på arbejde og øger beskatningen på forurening og energiforbrug.
- *Aftale om en grøn transportpolitik* (januar 2009) mellem regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Liberal Alliance vil medvirke til at nedbringe udledningen af CO₂ blandt andet via en grøn omlægning af bilbeskatningen.
- Regeringens *Strategi for reduktion af energiforbruget i bygninger* (april 2009) vil via regulering, uddannelse mv. reducere energiforbruget i nye og eksisterende bygninger.
- *Aftale om den danske energipolitik i årene 2008-2011* (februar 2008) mellem regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Liberal Alliance indebærer blandt andet øget tilskud til vedvarende energi, etablering af havvindmøllepark ved Anholt, forsøgsordning for elbiler samt højere mål for energieffektivitet.

Regeringen fortsætter det store fokus på klimaområdet og vil fremsætte en samlet dansk klimastrategi, som skal sikre indfrielsen af Danmarks klimaforpligtelser i perioden 2013-2020. Desuden har regeringen nedsat en klimakommission, som skal komme med forslag til, hvordan visionen om Danmarks uafhængighed af fossile brændstoffer kan gennemføres. På finanslovsforslaget for 2010 er der afsat midler til klimakommissionen, som forventes at aflægge rapport i efteråret 2010. Rapporten vil

danne udgangspunkt for regeringens udspil til, hvornår og hvordan Danmark kan frigøre sig fra fossile brændstoffer.

I december 2009 er Danmark vært for FN's klimakonference, COP15. Det giver Danmark en unik mulighed for at være med til at præge den internationale klimadagsorden. Regeringen prioriterer forberedelsen og afviklingen af klimakonferencen højt og har allerede afsat over ½ mia. kr. i 2009 hertil. Der er også afsat midler til at kompensere for udledningen af drivhusgasser fra deltageres flyrejser i forbindelse med konferencen.

Fokus på nye energiteknologier

Udvikling af tilstrækkeligt effektive nye klima- og energiteknologier er en grundlæggende forudsætning for, at de ambitiøse klimamålsætninger kan nås, og at Danmark kan gøre sig uafhængig af fossile brændstoffer. Danmark har på flere områder en førende rolle på en række energiteknologiske områder, hvilket også har erhvervs- og beskæftigelsesmæssig betydning for Danmark. Der er med energiaftalen fra 2008 sket en massiv forøgelse af midlerne til forskning, udvikling og demonstration på energiområdet, hvor der er afsat 1 mia. kr. i 2010.

Klimapulje

Menneskeskabte klimaforandringer er en global udfordring. Navnlig i udviklingslandene er der behov for at tilpasse sig hyppigere forekomster af tørkeperioder og ørkendannelse, stigende vandstand i verdenshavene og oversvømmelser, øget risiko for spredning af sygdomme på grund af de varmere forhold og stigende udbredelse af ekstreme vejrphænomener.

For at sætte fokus på klimaforandringerne og de udfordringer, det medfører for udviklingslandene, har regeringen oprettet en klimapulje, som skal anvendes ikke mindst til gavn for de fattigste lande. Klimapuljen skal blandt andet bistå landene med de nødvendige tilpasninger i lyset af klimaforandringerne og tiltag, der reducerer udledningen af drivhusgasser for at begrænse klimaforandringerne. Indsætterne komplementerer de øvrige indsatser under miljø- og klimabistanden og administreres som en integreret del af udviklingsbistanden.

Med finanslovsforslaget afsættes der 300 mio. kr. af den samlede ulandsbistand til klimapuljen i 2010. Det er 100 mio. kr. mere end i 2009.

Et grønt spor i transportpolitikken

Med aftalen om en grøn transportpolitik drejes transportpolitikken over på et grønt spor samtidig med, at borgerne og erhvervslivet i Danmark fortsat kan nyde godt af effektive transport- og distributionssystemer. Regeringen ønsker således et samfund, hvor økonomisk vækst og høj mobilitet forenes med reduktioner i transportsektorens CO₂-udledning, et bedre miljø med mindre luftforurening og støj, og hvor der tages øget hensyn til naturværdier.

5. Forskning og uddannelse

Regeringen har siden 2001 lagt stor vægt på at ruste Danmark og den danske økonomi til en stadig mere globaliseret verden.

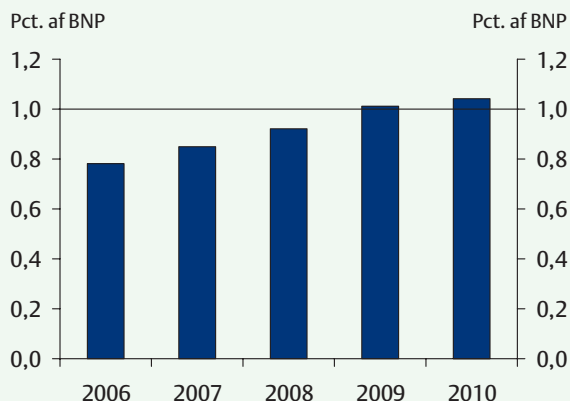
Der er foretaget væsentlige satsninger på uddannelse, forskning, innovation og iværksætteri. Indsatsen skal blandt andet medvirke til at sikre en fortsat stærk konkurrencekraft i den globaliserede markedsøkonomi.

Et solidt fundament for fremtidens forskning

I 2006 indgik regeringen *Aftale om fremtidens velstand, velfærd og investeringer i fremtiden* med Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre. Med den omfattende aftale blev der etableret en globaliseringspulje, som skal medvirke til at gøre Danmark til et forende vækst-, viden- og iværksættersamfund. En af de overordnede målsætninger er, at de offentlige forskningsbevillinger fra og med 2010 skal udgøre 1 pct. af BNP.

Det faldende BNP betyder, at målet om, at de offentlige forskningsbevillinger skal udgøre 1 pct. af BNP i 2010, kan nås med lavere bevillinger end forventet. Regeringen ønsker imidlertid, at der under den økonomiske krise fortsat satses massivt på forskningen, da forskning kan bidrage til, at Danmark kommer styrket ud af krisen.

Med finanslovsforslaget har regeringen derfor valgt at overopfylde forskningsmålsætningen. Det sker ved at sikre fortsat stabilitet i basisbevillingerne til universiteterne, en massiv investering i modernisering af laboratoriebygningerne på universiteterne over en årrække, plads til stabilitet i bevillingerne til forskningsråd og til innovation samt en stærk vækst i Højteknologifondens uddelingsmuligheder. Derudover vil regeringen afsætte ekstra penge til forhøjelse af uddannelsesstatemetrene på samfundsvidenskab og humaniora.

Figur 4**Offentlige forskningsbevillinger i pct. af BNP, 2006-2010**

Overopfyldelsen af 1 pct. målsætningen i 2010 og i budgetoverslagsårene 2011 og 2012 medvirker til at øge den økonomiske aktivitet og beskæftigelsen, samtidig med at regeringen gennem massive investeringer i et teknologisk løft af universiteternes laboratoriebygninger vil skabe et solidt fundament for fremtidens forskning.

Regeringens finanslovsforslag betyder, at selvom BNP i 2008, 2009 og 2010 skønnes at blive lavere end i 2007, vil det offentlige forskningsbudget stige år for år alle år frem til 2010.

Tabel 10**BNP og de samlede offentlige forskningsbevillinger 2006-2010**

	2006	2007	2008	2009	2010
Mio. kr., 2010-priser					
1 pct. af BNP	17.897	18.193	17.974	17.440	17.618
Offentlige forskningsbevillinger i alt	13.981	15.507	16.596	17.642	18.374

Væksten skyldes først og fremmest den markante virkning af de stigende forskningsbevillinger fra globaliseringspuljen.

I aftalen om fordeling af globaliseringsmidlerne til forskning og udvikling fra november 2008 er partierne enige om i fællesskab at etablere et solidt fagligt grundlag forud for de fælles drøftelser om de fortsatte udmøntninger til forskning fra globaliseringspuljen. Partierne er også enige om i oktober 2009 at foretage en større udmøntning af forskningsreserverne i globaliseringspuljen. Med finanslovsforslaget foreslår regeringen samlet set en udmøntning på 6,4 mia. kr. af de 9,4 mia. kr., der er tilbage i puljen til forskning.

Tabel 11				
Samlet oversigt over globaliseringsmidlerne til forskning				
	2010	2011	2012	I alt
Mio. kr., 2010-priser				
Udponeret reserve på FL09	1.981	3.623	3.813	9.417
Teknologisk løft af laboratoriebygninger	1.000	1.000	1.000	
Forhøjelse uddannelsestaxametre	100	100	100	
Resterende reserve til udmøntning i efteråret 2009	881	1.140	1.100	
Forslag til udmøntning i efteråret 2009	1.981	2.240	2.200	6.421
Henstår til senere udmøntning	-	1.383	1.613	2.996

I finanslovsforslaget for 2010 ønsker regeringen således at tilgodese to højtprioriterede ønsker fra universiteterne med midler fra forskningsreserven i globaliseringspuljen:

- *Renovering af universiteternes laboratoriebygninger.* Regeringen vil hensætte i alt 3 mia. kr. i 2010-2012 til investeringer i et teknologisk løft af universiteternes laboratoriebygninger. Løftet skal sikre tidssvarende laboratorier til gavn for fremtidens forskning. Samtidig hermed iværksættes en almindelig renovering af laboratoriebygningerne for yderligere 3 mia. kr. inden for universiteternes nuværende huslejeordning. Den samlede renoveringsaktivitet bliver dermed på 6 mia. kr. over de næste 6-7 år. Initiativet ligger i forlængelse af aftalen om fordeling af globaliseringsmidlerne til forskning og udvikling fra november 2008.
- *Forhøjelse af uddannelsestaxametre.* Regeringen foreslår, at uddannelsestaxametrene på humaniora og samfundsvidenskab hæves med 100 mio. kr. årligt.

Disse initiativer indgår ikke i opgørelsen af de offentlige forskningsbevillinger.

Regeringen vil drøfte initiativerne med partierne bag globaliseringsaftalerne i forbindelse med efterårets forhandlinger om udmøntningen af globaliseringspuljen. I henhold til aftalen om fordeling af globaliseringsmidlerne til forskning og udvikling fra 2008 vil også bevillingerne til forskningstilknytning af professionshøjskolerne blive drøftet i efteråret 2009.

Midlerne til forskning og udvikling fra globaliseringspuljen forøges med regeringens forslag med 0,3 mia. kr. fra 2009 til 2010 ud over midlerne til laboratorier og forhøjelse af uddannelsestaxametre. Der er i finanslovsforslaget afsat i alt 3,9 mia. kr. fra globaliseringspuljen til forskning og udvikling i 2010 udover den 1 mia. til et teknologisk løft af universiteternes laboratorier og 100 mio. kr. til forhøjelse af uddannelsestaxametre. Heraf er 3,0 mia. kr. fordelt i forbindelse med *Aftale om udmøntning af globaliseringspuljen* fra 2006 og finansloven for 2009. Der resterer således en ufordelt reserve på knap 0,9 mia. kr. i 2010.

Tabel 12						
Globaliseringsmidler til forskning og udvikling						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Mio. kr., 2010-priser						
Forskning og udvikling i alt	1.090	2.181	3.599	3.916	4.243	4.570
Fordelte midler i alt	1.090	2.181	3.599	3.035	1.720	1.857
- Basisbevillinger	327	872	1.393	1.515	1.655	1.792
- Opbygning af forskningskapacitet	251	262	273	65	65	65
- Fri forskning	93	420	569	138	0	0
- Strategisk forskning	360	474	863	852	0	0
- Samarbejde med private om forskning	60	153	212	206	0	0
- Andre initiativer, i alt	0	0	289	258	0	0
Ufordelt reserve i alt ¹⁾	0	0	0	881	2.523	2.713
- Regeringens forslag til udmøntning i efterårets forhandlinger	-	-	-	881	1.140	1.100
1) Inkl. korrektion af pl-forskud fra 2010-12.						

Regeringen foreslår, at hele den tilbageværende reserve i 2010 på 881 mio. kr. fordeles i efterårets forhandlinger i globaliseringskredsen, samt at der i efterårets forhandlinger fordeles en andel af reserven for de følgende år, der muliggør, at det nuværende bevillingsniveau på hovedområderne kan opretholdes. Dette svarer til 1.140 mio. kr. i 2011 og 1.100 mio. kr. i 2012. Regeringen vil til efteråret fremlægge forslag til fordeling af den del af midlerne fra den ufordelte reserve, der foreslås udmøntet til forsknings- og udviklingsindsatser på universiteterne, samt sektorforskningsinstitutionerne, professionshøjskolerne m.v.

Den samlede globaliseringspulje udgør 42,5 mia. kr. (2010-priser) i perioden 2007-2012. På finanslovsforslaget for 2010 er der afsat i alt 8,7 mia. kr. i 2010 fra globaliseringspuljen. Det er 2,2 mia. kr. mere end i 2009.

Tabel 13**Overordnet udmøntning af globaliseringspuljen**

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Mio. kr., 2010-priser						
Forskning og udvikling ¹⁾	1.090	2.181	3.599	3.916	4.243	4.570
Innovation og iværksætteri	382	436	436	545	545	545
Alle unge skal have en ungdomsuddannelse	336	852	1.330	1.856	2.434	2.857
Flere skal have en videregående uddannelse	218	311	586	710	1.251	1.594
Styrket voksen- og efteruddannelse	156	582	589	596	237	237
Teknologisk løft af laboratorier	-	-	-	1.000	1.000	1.000
Forhøjelse af uddannelsestaxametre	-	-	-	100	100	100
I alt	2.182	4.362	6.539	8.723	9.809	10.903

1) Ekskl. 1 mia. kr. til et teknologisk løft af universiteternes laboratorier og 100 mio. kr. til forhøjelse af uddannelsestaxametrene på humaniora og samfundsvidenskab.

Øvrige forskningsbevillinger til nye initiativer

Udover globaliseringsreserven er der på finanslovsforslaget afsat en række øvrige forskningsbevillinger, der kan finansiere nye forskningsinitiativer i 2010 og frem.

Tabel 14**Øvrige forskningsbevillinger til nye initiativer**

	2010	2011	2012	2013
Mio. kr., 2010-priser				
Højteknologifonden	520	600	640	640
Provenu fra teleauktioner til forskning og it	184	184	184	184
Fordeling af basismidler efter resultat	100	100	100	100
Forskningsreserver	174	307	478	883
I alt til udmøntning i efteråret og senere	978	1.191	1.402	1.807

Regeringen foreslår, at Højteknologifondens uddelinger øges fra 280 mio. kr. i 2009 til 520 mio. kr. i 2010. Dermed har fonden markant flere midler til rådighed inden for højteknologiske områder såsom energi, bioteknologi og it.

Regeringen indgik i 2002 en aftale med Socialdemokraterne, Socialistisk Folkeparti og Det Radikale Venstre om at anvende proventet fra salget af frekvenserne til moderne mobiltelefoni (UMTS-midler) til forskning og it. Der resterer fortsat 1.104 mio. kr., som regeringen foreslår fordeles ad to omgange. I efteråret lægges der op til at fordele 184 mio. kr. årligt i 2010-2012.

Desuden er der på finanslovsforslaget for 2010 afsat 100 mio. kr. årligt som basismidler til universiteterne, der fordeles efter resultater. Der er i juni indgået aftale med partierne bag globaliseringsaftalerne om fordelingsmodellen. Dertil kommer en forskningsreserve, der udgør 174 mio. kr. i 2010. Midlerne kan blandt andet tilføres særlige indsatsområder på universiteterne.

Flere praktikpladser og en udvidelse af skolepraktikken

Den økonomiske afmatning har betydet, at virksomhederne i stigende grad er tilbageholdende med at indgå aftaler om praktikplads med eleverne på erhvervsuddannelserne. Samtidig er der sket en stigning i antallet af elever, der søger praktikplads.

Regeringen har derfor indgået *Aftale om en praktikpladspakke* i maj 2009 med Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre. Med praktikpladspakken øges antallet af praktikpladser.

Boks 3	
Elementer i aftalen om praktikpladspakken	
Praktikpladspræmie	Arbejdsgiverne tilskyndes økonomisk gennem AER-ordningen til at tilbyde nye elever praktikpladser
Penge til opsøgende arbejde	Erhvervsskolernes og de faglige udvalgs indsats for at opsøge praktikpladser til eleverne styrkes
Kampagne	Der iværksættes en kampagne for at øge antallet af praktikpladsaftaler
Erhvervsgrunduddannelsen	Kommuner og virksomheder tilskyndes økonomisk til at igangsætte flere erhvervsgrunduddannelsesforløb

Som en midlertidig løsning på manglen på praktikpladser er det herudover besluttet at udvide skolepraktikken med 1.488 pladser på populære uddannelser til fx mekaniker, tømrer og kontoruddannelser, hvor Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser har vurderet, at der er behov for skolepraktik. Der er i alt afsat 274 mio. kr. i perioden 2009-2011 til udvidelse af skolepraktikken.

Tabel 15				
Udvidelse af skolepraktikken				
	2009	2010	2011	I alt
Mio. kr., 2010-priser				
Mekaniker	19	71	9	99
Træfagernes byggeuddannelse	25	86	-	111
Kontoruddannelsen med specialer	11	39	2	52
Skolepraktik på trin 2+ på øvrige trindelte uddannelser	2	5	5	12
I alt	57	201	16	274

Endvidere lægger regeringen op til, at staten skal øge det samlede optag af elever med 10 pct. i 2009 i forhold til 2008. I løbet af efteråret vil regeringen desuden drøfte mulighederne med KL og Danske Regioner for at øge antallet af kommunale og regionale praktikpladser.

6. Svage og udsatte grupper

Regeringen har siden 2001 iværksat en lang række initiativer for samfundets svage og udsatte grupper blandt andet som led i den årlige udmøntning af satspuljen. Med finanslovsforslaget for 2010 forbedres vilkårene for svage og udsatte yderligere – blandt andet gennem anvendelsen af satspuljen for 2010 og nye initiativer til forebyggelse og forhindring af fysisk og psykisk nedslidning.

Regeringens forslag til udmøntning af satspuljen

Satspuljen for 2010 udgør ca. 936 mio. kr. Regeringen vil som i tidligere år stille forslag til udmøntning af satspuljen, der tilgodeser overførselsmodtagere samt svage og udsatte grupper på en række områder.

Regeringen foreslår, at satspuljen prioriteres inden for følgende overordnede temaer:

- Psykiatri, sundhed og forebyggelse.
- Udsatte børn og unge.
- Udsatte grupper.
- Handicappede.
- Integration, svage grupper på arbejdsmarkedet.

Regeringen vil blandt andet stille forslag om, at der med gennemførelsen af *Barnets Reform* iværksættes en betydelig indsats for udsatte børn og unge, herunder særligt anbragte børn. Regeringen foreslår ligeledes, at der på satspuljen for 2010 blandt andet afsættes midler til en forebyggende sundhedsindsats for udsatte grupper samt til en styrket indsats i psykiatrien, herunder i retspsykiatrien.

Initiativer til forebyggelse og forhindring af fysisk og psykisk nedslidning

Forebyggelsesfonden blev etableret i 2006 i forbindelse med *Aftale om fremtidens velfærd og velfærd og investeringer i fremtiden* med en kapital på 3 mia. kr. og kan udbetale op til 350 mio. kr. årligt.

Forebyggelsesfonden har til formål at forebygge og forhindre fysisk og psykisk nedslidning og kan give støtte inden for følgende tre hovedformål:

- Projekter til imødegåelse af nedslidende rutiner og arbejdsgange.
- Projekter til bedre genoptræning og rehabilitering.
- Initiativer vedrørende rygning, alkohol og fedme og fysisk inaktivitet.

Regeringen lægger op til, at der i 2010 samlet bruges 410 mio. kr. på nye forebyggelsesinitiativer.

Tabel 16**Forslag til fordeling og prioritering af Forebyggelsesfondens midler i 2010**

Mio. kr.	
Hovedformål 1: Projekter til imødegåelse af nedslidende rutiner og arbejdsgange	210
- Social- og sundhedsassistenter og -hjælpere	75
- Hjemmepleje og døgntilbud for voksne	15
- Udvikling af teknologisk hjælpemidler	10
- Kriminalforsorgen	15
- Særligt nedslidningstruede brancher generelt mv.	90
- Tilskud til mindre private virksomheder i særligt nedslidningstruede brancher efter ansøgning	5
Hovedformål 2: Projekter til bedre genoptræning og rehabilitering	100
- "Tilbage-til arbejde" forsøg	80
- Projekter til genoptræning og rehabilitering af sygemeldte	20
Hovedformål 3: Initiativer vedrørende rygning, alkohol og fedme og fysisk inaktivitet	100
- Sundhedsfremmende aktiviteter i relation til arbejdspladsen	100
I alt	410

Udover den årlige ramme på 350 mio. kr. prioriteres yderligere 60 mio. kr. til en styrket indsats i 2010 ved træk på uforbrugte midler fra fonden i 2008.

En betydelig del af midlerne afsættes til en indsats over for nedslidning blandt social- og sundhedsassistenter og -hjælpere.

Herudover vil regeringen afsætte 100 mio. kr. i 2010 til projekter om sundhedsfremmende aktiviteter i tilknytning til arbejdspladsen. Prioriteringen skal ses i sammenhæng med forebyggelseskommissionens anbefalinger om, at arbejdspladsen er en oplagt arena for forebyggelse af de såkaldte KRAM-faktorer, dvs. kost, rygning, alkohol og motion. Indsatsen vil indgå i regeringens udspil til en handlingsplan for forebyggelse, som præsenteres i efteråret 2009.

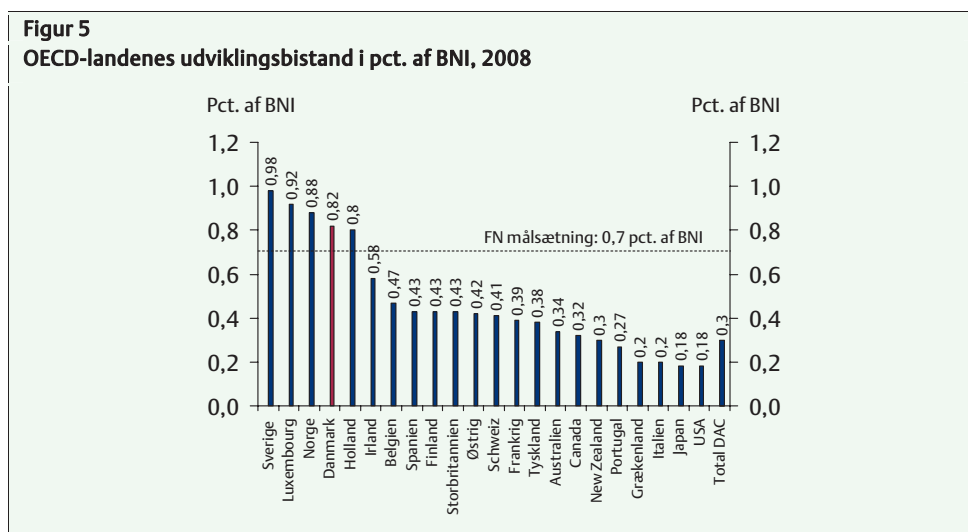
Samtidig foreslår regeringen at afsætte yderligere 80 mio. kr. i 2010 til at gennemføre det flerårige "tilbage-til-arbejde" forsøg. Initiativet følger af aftalen mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Liberal Alliance om nedbringelse af sygefravær.

7. Et stærkt globalt engagement

Danmark har et ansvar for at hjælpe verdens fattigste til et bedre liv. Det sker blandt andet ved, at Danmark yder en markant og effektiv bistand til verdens fattigste lande. Danmark har også et ansvar for at bidrage til at skabe sikkerhed og stabilitet i verden. Det er derfor centralt, at det danske Forsvar i endnu højere grad dimensioneres mod internationale opgaver.

Markant udviklingsbistand i international målestok

I international sammenhæng er Danmark blandt de lande i verden, der yder allermest i udviklingsbistand målt i forhold til vores samlede nationalindkomst.

Regeringen ønsker, at Danmark fortsat skal yde et meget betydeligt bidrag til verdens fattigste. Af regeringsgrundlaget *Mulighedernes samfund* fra 2007 fremgår det, at det er regeringens sigte over en årrække at øge udviklingsbistanden fra det daværende niveau på 0,8 pct. af BNI.

På finanslovsforslaget for 2010 er der i alt afsat 15.221 mio. kr. til udviklingsbistanden. Det har været regeringens målsætning, at udviklingsbistanden skal udgøre ca. 0,83 pct. af BNI i 2010, opgjort ved BNI-skønnet i maj måned. Til trods for den økonomiske krise fastholdes den danske udviklingsbistand således på finanslovsforslaget for 2010 målt i kroner og øre i forhold til 2009. Endvidere stiger udviklingsbistanden på finanslovsforslaget for 2010 målt i procent af BNI i forhold til de 0,82 pct. af BNI, der var grundlaget for finansloven for 2009.

Der afsættes blandt andet midler til opfølgning på Afrika-kommissionens anbefalinger om at øge udviklingsbistanden til privatsektorudvikling i Afrika. Regeringen vil således være spydspids for gennemførelse af Afrika-kommissionens anbefalinger og derved bidrage til bedre udviklingsbistand til Afrika. Fokus er på privatsektordrevet vækst og jobskabelse for unge som middel til fattigdomsbekæmpelse i Afrika.

Boks 4

Prioritering af den danske udviklingsbistand

Regeringen vil i 2010 målrette udviklingsbistanden yderligere til blandt andet:

- **Privatsektordrevet vækst og jobskabelse for unge i Afrika.** Regeringen vil på baggrund af Afrika-kommissionens anbefalinger sætte yderligere fokus på privatsektordrevet vækst og jobskabelse for unge i Afrika som det bedste middel til fattigdomsbekæmpelse på kontinentet. Der afsættes ekstra 375 mio. kr. til indsatsen i 2010. I alt afsættes 7,6 mia. kr. til indsatsen i perioden 2010-2014. Regeringens målsætning er således en fordobling af udviklingsbistanden til privatsektorudvikling i Afrika frem mod 2014.
- **Klimapuljen.** Der afsættes ekstra 100 mio. kr. i 2010 til klimapuljen, der skal bistå ikke mindst de fattigste lande med at begrænse og tilpasse sig menneskeskabte klimaforandringer. Klimapuljen er på i alt 300 mio. kr. i 2010.
- **Demokratisering og retssamfund.** Regeringen vil styrke sit engagement for at fremme demokratiske retssamfund i udviklingslandene, herunder støtte opbygning af sunde demokratiske partier og dialog mellem partier. Der afsættes ekstra 80 mio. kr. til indsatsen i 2010.

Sikring af danske repræsentationer i udlandet

På finansloven for 2008 iværksatte regeringen et program for 26 mio. kr. årligt i drifts- og investeringsudgifter til terrorsikring af udenrigstjenestens repræsentationer i udlandet. Programmet bidrager til at sikre repræsentationerne samt de udstationerede og lokalt ansatte medarbejdere mod terroranslag og voldelige demonstrationer mv.

Den sikkerhedsmæssige situation på de danske repræsentationer i udlandet er siden blevet skærpet. Repræsentationerne er blevet egentlige og erkendte mål for terrorangreb, som angrebet på den danske ambassade i Islamabad i juni 2008 viste.

På den baggrund afsættes ekstra 94 mio. kr. i 2010 og 101 mio. kr. årligt fra 2011 til øget sikring af danske repræsentationer i udlandet. Endvidere er der afsat 5,6 mio. kr. årligt i merbevilling til en forstærket rådgiverfunktion mv. i Politiets Efterretningstjeneste (PET).

Tabel 17				
Øget sikkerhed og sikring af danske repræsentationer i udlandet				
	2010	2011	2012	2013
Mio. kr., 2010-priser				
Øget sikkerhed og sikring af danske repræsentationer i udlandet	94	101	101	101
Forstærket rådgiverfunktion mv. i Politiets Efterretningstjeneste	6	6	6	6
I alt	100	107	107	107

Et mere effektivt forsvar

Der er den 24. juni 2009 indgået et nyt forsvarsforlig for perioden 2010-2014.

Forliget mellem regeringen og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Liberal Alliance afspejler den bredeste politiske opbakning til Forsvaret i nyere tid. Den brede opbakning til Forsvaret er vigtig for medarbejderne i Forsvaret og ikke mindst de udsendte i internationale operationer og deres pårørende.

I forhold til det nuværende niveau øges bevillingen til Forsvaret med i alt 700 mio. kr. årligt i 2010-2014 svarende til i alt 3,5 mia. kr. over perioden.

Tabel 18					
Nyt forsvarsforlig – rammer for flerårsaftale					
	2010	2011	2012	2013	2014
Mio. kr., 2010-priser					
Videreført bevillingsniveau	22.240	22.010	22.015	22.015	22.020
Merbevilling i alt	700	700	700	700	700
Heraf:					
- Løft i driftsrammen til nye kapaciteter	205	205	205	205	205
- Engangsudgifter	395	395	395	395	395
- Pulje til sikring af udsendt personel	100	100	100	100	100
I alt	22.940	22.710	22.715	22.715	22.720

Godt 1 mia. kr. af aftaleperiodens samlede bevillingsløft tilføres som en varig forhøjelse af forsvarsrammen. Løftet skal anvendes til at opbygge en kapacitet til sikring af danske interesser i cyberspace, en kapacitet til at støtte andre landes opbygning, uddannelse og træning af relevante og demokratisk styrede militære kapaciteter samt etablering af en global ramme til finansiering af bredere stabiliseringsindsatser.

Herudover anvendes i alt knap 2 mia. kr. i perioden 2010-2014 til dækning af engangsudgifter i aftaleperioden. Det gælder blandt andet investeringer i nyt uddannelsesmateriel og ekstraordinær opfyldning af Forsvarets lagre af ammunition og reservedele. Soldaterne får dermed bedre mulighed for at blive uddannet og trænet i materiel, der svarer til det, der anvendes i internationale operationer, ligesom øgede lagre af ammunition og reservedele skal sikre den bedst mulige understøttelse af operatio-

nerne. Det er med til at styrke soldaternes sikkerhed. Endelig anvendes engangsløftet til sikring af tidssvarende og moderne etablissementer, uddannelsesfaciliteter og indkvarteringsforhold.

Der oprettes endvidere en sikkerhedspulje på i alt 0,5 mia. kr. i 2010-2014 til finansiering af uforudsete udgifter i aftaleperioden til sikring af den bedst mulige beskyttelse af dansk militært og civilt personel udsendt i missionsområderne.

Forsvaret har gennemgået en omfattende reorganisering, som skal konsolideres i den nye forligsperiode. Det er med til at skabe stabilitet for Forsvaret og for medarbejderne. Samtidig er det centralt, at den målrettede videreudvikling af Forsvarets struktur og opgaveløsning fortsætter.

Den operative kapacitet skal i endnu højere grad dimensioneres mod de internationale opgaver. Som led i den proces – og i henhold til Forsvarskommissionens og Forsvarets egne anbefalinger – reduceres eller nedlægges dele af den nuværende kapacitet. Omstillingen af Forsvaret skal også understøttes af bedre økonomistyring og øget fokus på en professionel og omkostningseffektiv opgavevaretagelse. I forlængelse heraf gennemfører Forsvarsministeriet og Finansministeriet i fællesskab en række budgetanalyser af centrale dele af Forsvarets økonomi.

Fremtidens forsvar bliver samlet set et mere effektivt forsvar med færre, men mere robuste og målrettede kapaciteter.

8. Andre initiativer

Forårspakke 2.0 – skattereform

Regeringen og Dansk Folkeparti indgik 1. marts 2009 aftale om *Forårspakke 2.0*. Aftalen omlægger skatteprovenu for omkring 30 mia. kr. årligt.

Reformen indebærer blandt andet, at mellemskatten afskaffes, bundskatten nedsættes med 1½ pct.-enheder, og topskattegrænsen forhøjes. Samtidig forhøjes pensionstillægget med 2.000 kr., og der indføres en indkomstafhængig kompensation for energifgiftsforhøjelser mv. (grøn check). Indkomstskattenedsættelserne finansieres blandt andet med lavere værdi af fradrag, mindre skattebegunstigelse af visse personalegoder, grønne afgifter, færre særordninger for erhvervslivet, konkrete initiativer, der sikrer effektiv skattekontrol og auktionering af CO₂-kvoter.

For at styrke familiernes indkomster og forbrugsmuligheder i den nuværende usikre økonomiske situation gennemføres skattenedsættelserne hurtigt, mens finansieringen kommer gradvist over nogle år. Det bidrager til at skabe fornyet tillid og tro på fremtiden.

Skattereformen i *Forårspakke 2.0* inklusive de senere ændringer aftalt med Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er fuldt finansieret opgjort ved de varige provenuvirkninger og uden indregning af ændret adfærd. Skattenedsættelserne modsvares således krone for krone af øget provenu fra andre tiltag. Reformens samlede afledte virkninger på arbejdsudbud, forbrugsmønstre og opsparing mv. bidrager derfor til at styrke de offentlige finanser med ca. 5½ mia. kr. på længere sigt.

Erhvervspakke til små og mellemstore virksomheder

Regeringen har fokus på virksomhedernes finansieringssituation. Regeringen har derfor foreslået en erhvervspakke på i alt 5 mia. kr., som skal forbedre finansieringsmulighederne for små og mellemstore virksomheder på områder, hvor der vurderes at være et særligt behov. Erhvervspakken skal blandt andet forbedre virksomhedernes muligheder for eksportkredit, give bedre lånemuligheder til forretningsudvikling gennem en forbedring af ordningen for Vækstkaution og styrke markedet for risikovillig kapital til nye virksomheder.

Nedrivning af faldefærdige bygninger mv. i udkantsområder

I visse udkantsområder er bosætningen negativt påvirket af eksempler på stærkt misligholdte huse og store affaldsmængder mv. For at opprioritere det fysiske miljø i disse områder har regeringen afsat en ansøgningspulje på 150 mio. kr. Kommuner i udkantsområder kan søge om tilskud fra puljen til den kommunale udgift til opkøb af private ejendomme og visse avls- og driftsbygninger med henblik på nedrivning og renovering, til kommunal medvirken ved oprydning samt til den kommunale andel af byfornyelsesmidlerne.

Forsøg i det almene boligbyggeri

Som en del af regeringens boligaftale med Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre er der afsat 10 mio. kr. årligt i 2010-2013 til igangsættelse, formidling og evaluering af forsøg i det almene byggeri. Formålet er at sikre udvikling i det almene byggeri med henblik på løbende at opnå større fleksibilitet og tilpasningsmuligheder til det fremtidige boligbehov. De afsatte midler skal endvidere anvendes til forsøg med lavenergi-byggeri.

Fokus på den danske kulturarv

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance afsatte med finanslovsaftalen for 2009 en kulturbevaringspulje på i alt 150 mio. kr. i perioden 2009-2012 til styrket kulturbevaring. Aftalen sikrer bevaring og formidling af en række centrale monumenter og bygninger, herunder blandt andet Jellingstenene, Frederiksborg Slot og Fregatten Jylland.

Regeringen ønsker endvidere, at der skabes et bedre overblik over, hvilke bygninger der skal bevares for eftertiden set i en bredere kulturhistorisk og arkitektonisk sammenhæng.

Regeringen vil derfor afsætte i alt 16,5 mio. kr. i en femårig periode til at foretage en systematisk beskrivelse af alle fredede bygninger i Danmark. Beskrivelsen skal sikre fastholdelsen af bærende fredningsværdier, styrke den enkelte ejers retsstilling og styrke vedligeholdelsesindsatsen.

Endvidere afsætter regeringen 0,6 mio. kr. årligt til at etablere en klageadgang for Kulturarvsstyrelsens afgørelser vedrørende bygningsmæssige ændringer.

Tilpasning af danskuddannelserne for voksne udlændinge

En evaluering af danskuddannelserne for voksne udlændinge fra januar 2008 viser, at der er områder i danskuddannelsessystemet, hvor der er potentiale for forbedringer. Det fremgår blandt andet, at udenlandske arbejdstagere udgør en stadig større del af målgruppen for danskuddannelserne. Det stiller nye krav til undervisningens indhold og organisation.

Regeringen foreslår derfor, at der som et supplement til de ordinære danskuddannelser etableres et mere fleksibelt undervisningstilbud til udenlandske arbejdstagere – Intro-dansk.

Regeringen forventer at fremsætte et samlet lovforslag om tilpasning af danskuddannelserne for voksne udlændinge i den kommende folketingssamling. På finanslovsforslaget for 2010 er der indarbejdet en budgetregulering på -17,4 mio. kr. i 2010, -35,8 mio. kr. i 2011, og -54,4 mio. kr. årligt i 2012 og 2013 – svarende til de forventede økonomiske konsekvenser ved ændring af retten til danskuddannelse for voksne udlændinge.

Nyt fængsel i Grønland

Regeringen har gennemført en reform af det grønlandske retsvæsen. Som led heri vil regeringen etablere et nyt, lukket fængsel i Grønland. Fængslet skal blandt andet gøre det muligt for forvaringsdømte grønlændere at afsone deres dom i hjemlandet.

Regeringen lægger derfor op til, at der afsættes i alt knap 350 mio. kr. til at opføre et nyt fængsel med 76 pladser i Grønland. Fængslet forventes at stå færdigt ultimo 2014.

Det nye fængsel bidrager til at skabe gode sikrings- og velfærdsmæssige rammer for både ansatte og indsatte.

9. Hovedtal på finanslovsforslaget for 2010

Statens finanser

På finanslovsforslaget for 2010 udviser statens drifts-, anlægs- og udlånsbudget – også kaldet DAU-saldoen – et underskud på 91 mia. kr.

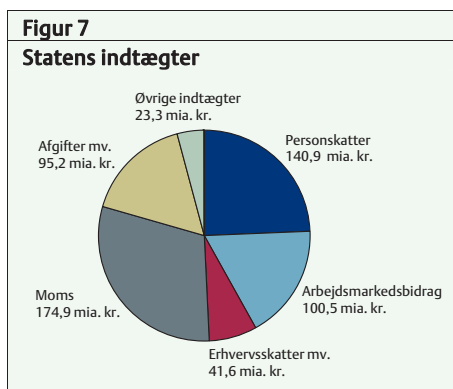
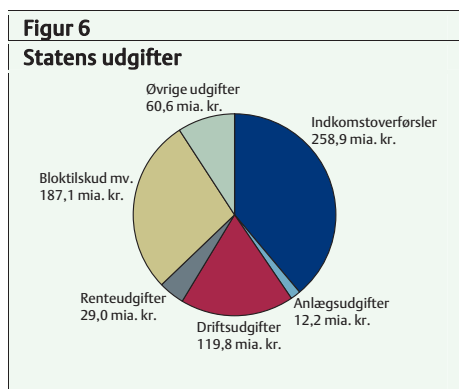
Underskuddet på DAU-saldoen afspejler i vidt omfang virkningerne af konjunkturtilbageslaget, som fører til færre statslige indtægter fra skatter og afgifter, mens udgifterne til fx arbejdsløshedsdagpenge stiger. Herudover indebærer den aktive finanspolitiske indsats, at udgifterne til fx offentlige investeringer forøges, mens indtægterne fra indkomstskatterne sættes ned, jf. *Forårspakke 2.0*.

Statens udgifter

De samlede statslige udgifter forventes at blive ca. 667½ mia. kr. i 2010. En betydelig del af udgifterne udgøres af de såkaldte indkomstoverførsler. Det er overførsler til personer i form af fx folkepension, efterløn, SU og arbejdsløshedsdagpenge. På finanslovsforslaget for 2010 udgør indkomstoverførslerne ca. 259 mia. kr. Det svarer til 39 pct. af de statslige udgifter.

De statslige driftsudgifter – også kaldet driftsrammen – er budgetteret til knap 120 mia. kr. i 2010 eller 18 pct. af de samlede udgifter på finanslovsforslaget. Driftsudgifterne omfatter blandt andet løn til statens ansatte og en række andre udgifter, der skal afholdes for at drive de statslige institutioner – herunder fx universiteter, gymnasier, Forsvaret og politiet.

Statens udgifter til bloktilskud mv. til kommuner og regioner udgør i alt 187 mia. kr. i 2010, hvilket svarer til 28 pct. af de samlede udgifter. Størrelsen af tilskuddene fastsættes hvert år ved forhandlinger mellem staten, kommunerne og regionerne. Økonomiaftalerne for 2010 blev således indgået i juni 2009.

Hertil kommer, at renteudgifterne af statens gæld mv. skønnes til 29 mia. kr. Desuden udgør statens anlægsbudget godt 12 mia. kr. Anlægsudgifterne går blandt andet til at forbedre veje og jernbaner.

Endelig udgør statens øvrige udgifter 60½ mia. kr. i 2010. De øvrige udgifter omfatter primært Danmarks internationale indsats – herunder udviklingsbistand – og Danmarks bidrag til EU.

Statens indtægter

De statslige indtægter er budgetteret til ca. 576½ mia. kr. på finanslovsforslaget for 2010. Momsen er den største indtægtskilde for staten med 175 mia. kr. svarende til godt 30 pct. af de samlede indtægter. Herefter kommer personskatterne, der skønnes at indebære indtægter for staten på 141 mia. kr. eller 24½ pct. af de samlede indtægter i 2010.

Indtægterne fra afgifter o.lign. – fx på tobak, alkohol, benzin og el – ventes samlet set at blive på ca. 95 mia. kr. i 2010. Det svarer til 16½ pct. af statens indtægter.

Herudover er indtægterne fra arbejdsmarkedsbidrag mv. budgetteret til 100½ mia. kr., mens provenuet fra erhvervsskatterne er skønnet til 41½ mia. kr., hvilket svarer til henholdsvis 17½ pct. og 7 pct. af statens samlede indtægter til næste år.

De øvrige indtægter, som blandt andet omfatter statens renteindtægter, udbytter fra statens aktier og overskudsdeling vedrørende Nordsø-aktiviteter, ventes at indbringe knap 23½ mia. kr. i 2010.

10. Konjunkturer og finanspolitik

Dansk økonomi er i lighed med resten af verden ramt af et historisk kraftigt tilbageslag i forlængelse af eskaleringen af den globale finanskriser sidste efterår. Nedgangen i tillid, efterspørgsel og produktion har været ualmindelig markant og med meget stor samtidighed på tværs af lande, og først i 2. kvartal i år er der tegn på en vis stabilisering af økonomierne.

Nedgangen i dansk eksport har været ganske betydelig, og privatforbruget har også været vigende. Ledigheden er steget markant siden sidste sommer – om end fra et ekstraordinært lavt og lønaccelererende niveau, således at ledigheden fortsat er under bundniveauet ved den forrige højkonjunktur og væsentligt mindre end i 2004, hvor *Forårspakken* blev gennemført for at stimulere økonomien.

Krisen har ramt Danmark på et tidspunkt, hvor de overordnede balancer grundlæggende har været gode med overskud på både betalingsbalancen og de offentlige finanser. Det vigende boligmarked, voksende indlånsunderskud i banksektoren og svækkelsen af konkurrenceevnen de senere år har omvendt øget sårbarheden overfor den finansielle uro og det internationale tilbageslag.

Danmark har reageret som et af de første lande på finanskrisen og den økonomiske afmatning. Den økonomiske politik er løbende blevet indrettet efter de konkrete udfordringer, der har vist sig. Bank- og kreditpakkerne har medvirket til at genoprette tilliden i og til det finansielle system og sikre lavere renter, der blandt andet bidrager til at holde hånden under boligmarkedet.

Samtidig er finanspolitikken blevet tilrettelagt efter at inddæmme virkningerne på privatforbruget og boligmarkedet af faldende tillid og formuetab. Familiernes indkomster, vækst og beskæftigelse understøttes af muligheden for at hæve midlerne i Den Særlige Pensionsordning og af de øvrige initiativer i *Forårspakke 2.0*, som sænker skatten på arbejde hurtigt, mens finansieringen indføres mere gradvist. Desuden er der igangsat og fremrykket offentlige investeringer og etableret en pulje til renovering og bygningsarbejde i privat helårsbeboelse. Det er med til at styrke efterspørgslen efter arbejdskraft og dæmpe den bratte tilpasning i bygge- og anlægssektoren.

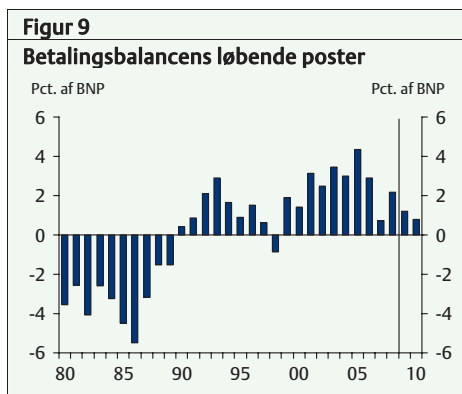
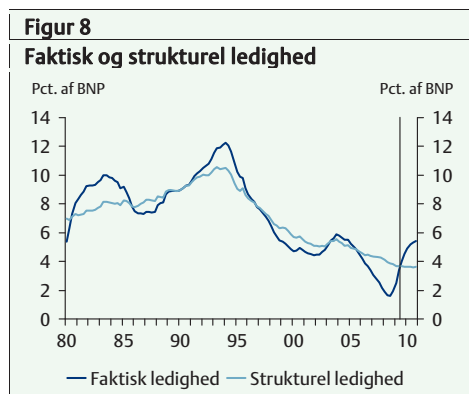
De store offentlige overskud under højkonjunktoren har været en forudsætning for, at der har været plads til at hjælpe økonomien på vej i den aktuelle konjunkturedgang. Den samlede finanspolitiske lempelse i 2009 og 2010 kan opgøres til omkring 3 pct. af BNP med afsæt i de provenuier, der indgår i beregningen af finanspolitikens aktivitetsvirkning. Den planlagte finanspolitik er dermed aktuelt mere lempelig end i næsten alle andre lande i EU. Desuden er Danmark et af de lande, hvor der via de offentlige finanser udgår de største automatiske bidrag til at stabilisere den økonomiske aktivitet blandt andet i kraft af en forholdsvis høj kompensation ved ledighed.

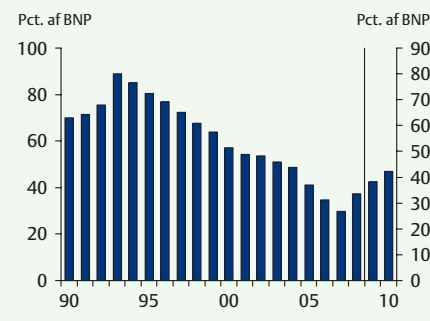
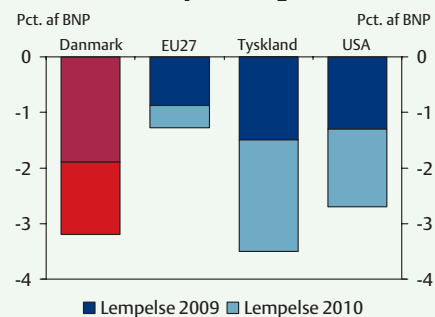
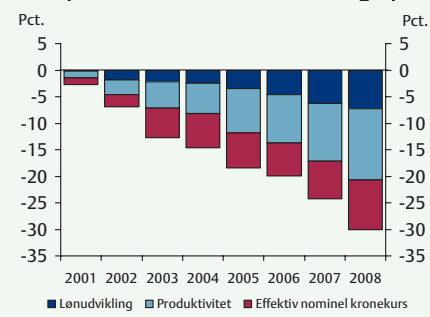
Den økonomiske krise og de finanspolitiske lempelser har medført et markant skift i stillingen på de offentlige finanser. De offentlige overskud på 3½ pct. af BNP i 2008 skønnes således samlet set at blive vendt til et underskud på knap 5 pct. af BNP i 2010. Desuden er staten gennem garantier, kapitalindskud mv. stærkt eksponeret i forhold til udviklingen i den finansielle sektor.

Underskuddet på de offentlige finanser indebærer, at alle nye initiativer med tilknyttede merudgifter skal finansieres gennem øget låntagning. Det vil øge den offentlige gæld og dermed lægge pres på den langsigtede finanspolitiske strategi i 2015-planen, der sigter på at ruste den offentlige økonomi til de demografiske forskydninger og vigende Nordsø-indtægter mv.

Yderligere låntagning kan desuden øge risikoen for et opadgående pres på de lange renter, som vil øge rentebetalingerne på den gæld, der opbygges, og modvirke de aktivitetsfremmende virkninger af de gennemførte finanspolitiske lempelser. Navnlig ejendomsmarkedet kan blive svækket af højere renter til ugunst for boliginvesteringer, privatforbruget og det finansielle system.

Det er endvidere centralt, at der ikke bygges op til yderligere forværringer af danske virksomheders konkurrenceposition, som i forvejen er svækket ganske meget siden 2000 som følge af relativt høje lønstigninger og lav produktivitetsvækst. Finanspolitikken kan kun stimulere den indenlandske efterspørgsel, og for kraftige lempelser risikerer at gøre situationen endnu mere vanskelig for de udenlandskonkurrerende erhverv.

Figur 10**Faktisk og strukturel offentlig saldo****Figur 11****Offentlig gæld****Figur 12****Annoncerede finanspolitiske lempelser i Danmark, EU27, Tyskland og USA, 2009-10****Figur 13****Udviklingen i lønkonkurrenceevnen siden 2000 (relative enhedslønomkostninger)**

www.fm.dk